

Start av velforening

Hvem kan
starte?

Fremgangs-
måte

Arbeidsdeling

Fra det karrige nord - til det blide sørland... ...det er alltid behov for en velforening

Det er alltid mye vi ønsker annerledes i vårt nærmiljø. Ikke minst i en tid hvor det offentlige har erkjent sin begrensning til å løse alle samfunnsoppgaver alene. Vi er oss selv nærmest og må selv ta initiativ og stå sammen for å få det til.

Da er en velforening en god organisasjonsform for å få løst felles oppgaver i nabolaget.

Det har gjennom historien vist seg at denne formen for samhold har fungert til det beste for beboere i et lokalmiljø. I nærmere 225 år har vellene i større eller mindre grad vært direkte engasjert i utforming av lokale miljøer. Velforeninger, så vel som vellag, beboerforeninger, grendelag, strøksforeninger, hyttelag og bygdelag utgjør en viktig pilar i det norske lokaldemokrati.

Hva er en velforening?

Velforening er en forening av – og for - beboerne innen et avgrenset boområde. En forening som ikke er basert på særinteresser, men ser området som en helhet og tar opp saker i nærmiljøet ut fra de behov og ønsker som beboerne har.

Hvem kan starte?

Det er fritt opp til hver enkelt å ta initiativ til å starte en velforening. Verken Norges Velforbund eller norsk lov setter spesielle krav, bortsett fra at det er forbudt mot å stifte foreninger som har til formål å begå eller oppmuntre til ulovlige handlinger. I nye boligfelt kan det imidlertid være pålagt, gjennom skjøtet, å ha en velforening til å løse felles oppgaver.

En velforening skaper og utvikler et mer levende nærmiljø og naboer blir mer kjent med hverandre når de jobber sammen.

Hvorfor starte et vel?

Begrunnelsen for å starte opp en velforening må man som naboer definere selv. Men drivkrefter kan bl.a. være:

Ønske om bedre kontakt mellom beboere, for eksempel på 17. mai, St.hans og juleverksted. Ønske om å løse en bestemt oppgave, for eksempel trafiksikkerhet, velvei og fritidsaktiviteter. Ønske om å løse felles oppgaver som for eksempel opparbeidelse av friområder, lekeplasser og grendehus. Ønske om å organisere felles interesser ved en utbygging eller nedleggelse av for eksempel skolen, bussen eller posten.

Initiativ

Det vil alltid være slik at noen må gå i bresjen hvis et ønske om å få til en forening skal realiseres. Noen må tenke over hvordan ting kan ordnes og hvor og når man skal starte for alvor. Idéen må gjøres kjent for beboerne i det aktuelle området. Hvordan vil avhenge av de lokale forholdene. Uansett hva som måtte ligge til grunn for det, vil en aktiv velforening skape og utvikle et mer levende nærmiljø. Naboer blir mer kjent med hverandre når de jobber sammen – og nettopp bedre kontakt mellom naboer er svært viktig for både nye og gamle velforeninger.

Ta vel imot de som kommer til stiftelsesmøte og skap en fin stemning uansett hvor mange eller få som kommer

Hvordan?

Hvis man har kommet fram til at man ønsker å starte en velforening, er det nødvendig å tenke gjennom hvordan man vil organisere arbeidet.

Dersom behovet er å få gjort en innsats med et konkret og kortsiktig mål, trenger man kanskje ikke å gjøre mer

enn å velge en komité til å ta seg av oppgaven, for så å løse den opp når jobben er gjort. Men dersom det er en oppgave som vil ta tid, koste penger eller kreve stor innsats fra mange personer, er det kanskje viktig at det organiseres noe.

Da kan det være nødvendig å ha et «styre» som administrerer og en navneliste over dem som er villig til å gjøre en jobb. Da er man langt på vei til å danne en forening. Og er det en innsats for nærmiljøet som skal gjøres - da er det nærliggende å tenke seg at det er oppstarten til en velforening som er i ferd med å skje.

Dere kan for eksempel gå fram på følgende måte:

Kartlegg interessen blant folk i nabolaget

Hold et planleggingsmøte for alle interesserte, gjerne hjemme hos en av dere, hvor dere drøfter de sakene det er naturlig å gripe fatt i, for eksempel å drøfte hensikten med velforeningen, luften idéer og tenke på den videre prosessen.

Nedsett en arbeidsgruppe som går i gang med å utarbeide forslag til vedtekter (bruk Norges Velforbunds forslag som et utgangspunkt og tilpass det til deres forhold), finn kandidater til styret og ordner det praktiske i forbindelse med et stiftelsesmøte.

Kandidater til tillitsverv (styret) bør være representativt i forhold til geografisk spredning, alder og kjønn.

Utform program for stiftelsesmøte: Inviter en person fra et nabolag som kan dele av sine egne erfaringer. Siden kan formålet diskuteres og vedtektene behandles. Til slutt velges styret og eventuelle arbeidsgrupper.

Invitasjon til stiftelsesmøte med forslag til vedtekter, hvem som stiller til valg og saker dere vil arbeide med, legges i alle postkassene i nabolaget/sendes ut i god tid. Benytt gjerne oppslag på nærbutikken/informasjonstavle og ta kontakt med lokalavisen om deres planer.

Har dere kandidater til styret - eventuelt satt sammen et interimstyre som vil sitte til neste årsmøte, så informer om dette. Dermed er det ingen som behøver å holde seg borte av frykt for å bli valgt bare ved å møte opp. Praktisk forarbeid til stiftelsesmøte: Lokale, servering, møteleder, innleder, referent, stemmesedler, tekniske hjelpemidler, nøkkel, innredning av møtelokale, valg av arbeidsmåter under møtet, osv.

Gjennomføring av stiftelsesmøte: Ta vel imot de som kommer og skap en fin stemning, uansett hvor mange eller få som kommer. Det er viktig å inspirere de fremmøtte til innsats slik at det spres en positiv holdning. Ha gjerne gruppearbeide slik at alle får sagt hva de har på hjertet.

Melding gis til kommunens kulturkontor, teknisk etat/planetat og Norges Velforbund om at foreningen er stiftet.

Det vil alltid være informasjon og hjelp å hente ved å ta kontakt med en allerede etablert velforening, kommunens kulturkontor eller Norges Velforbund. Stiftelsesmøtet holdes, vedtekter vedtas og styret velges.

Ledelse på omgang

Det kan være vanskelig å finne en som vil ta på seg ledervervet. En måte å sikre seg på er som nevnt at styremedlemmene blir valgt til leder av hver sin komité for siden å rapportere tilbake til styret om arbeidet. På denne måten blir en mengde mennesker engasjert i velarbeidet. Pass imidlertid på at det ikke blir for mange ulike komitéer. For mindre foreninger er det lønnsomt å begrense seg. Det vil variere hvilke komitéer som er aktuelle. Det er viktig å forandre på valget av komitéer slik at de komitéene man har er aktive.

For at en velforening skal kunne fungere, er det viktig å diskutere ansvarsforhold og oppgavefordelinger, både i styret og i dugnadssammenheng.

Styremøtene kan gå på omgang hvor samme person både holder møtet og er møteleder. Alle styremedlemmer blir pålagt oppgaver som brevskrivning, oppfølging av saker eller å ta kontakt med kommunale etater eller lokalavisen. I tillegg velges en kontaktperson som tar seg av posten med ansvar for å ta opp/referere brev og lignende på neste styremøte.

Styrets arbeid/forslag til arbeidsdeling

Dette må tilpasses den enkelte velforening og bør utformes som et veiledende vedlegg til vedtektene, slik at det kan endres etter behov. Det er imidlertid viktig at styremedlemmer må tilegne seg kunnskap om både arbeidet i styret og om hvordan foreningen fungerer.

Hvormange medlemmer et styre skal ha kan variere. Det avhenger av hvilken jobb som skal gjøres. Det vanlige er å ha leder, nestleder og 3-4 styremedlemmer.

Det bør velges varamedlemmer til styret og dessuten er det nødvendig å ha revisorer. Ta ikke for gitt at styret uten videre fungerer knirkefritt eller at «lederen gjør alt». Det tar knekken både på lederen og velforeningen.

Ajournført okt. 2006

Diskuter ansvarsforhold, oppgavefordeling og arbeidsrutiner. Jo mindre arbeid på hver, desto lettere vil det gå, og man vil føle mer glede av arbeidet og kunne holde på lenger. Det kan være lett å bli for ivrig i starten og gyve løs på for mange oppgaver med en gang.

Noen velforeninger fungerer bra ved at styret er pådrivere og organiserer alt som skal skje i foreningen, men andre foreninger har funnet det bedre å ha faste komitéer til å ta ansvaret for de ulike tiltak og aktiviteter.

Det er samtidig viktig at man tar hensyn til hvilke oppgaver som skal gjøres og de ønsker og forutsetninger de ulike styremedlemmene har. Mange har gjort bedre erfaringer med å velge folk til de ulike funksjonene som kasserer og sekretær enn med at styret skal konstituere seg selv. Velges det først et styre uten at det blir avgjort hvilke funksjoner det enkelte styremedlem skal ha, kan det ofte bli utidig press som avgjør hvem som blir kasserer og ikke at vedkommende har interesse for jobben eller har erfaring fra lignende oppgaver tidligere.

Det lønner seg å stille spørsmål om man skal velge folk til de enkelte verv eller la styret konstituere seg selv. Det vil si velge et antall styremedlemmer som så får sin første oppgave å fordele styrefunksjonene.

En grei oversikt om temaet finner du i "Håndbok i foreningsledelse", skrevet for Norge Velforbund av professor Geir Woxholth. Hefte er basert på hans lærebok i "Foreningsrett". Hefte kan kjøpes fra forbundets administrasjon.

Norges Velforbund ble stiftet 1974 og er en interesse- og serviceorganisasjon for beboer- og områdeforeninger i Norge. Forbundet er en partipolitisk uavhengig, landsomfattende sammenslutning av velforeninger og deres fellesutvalg. Velforeninger, bygdelag, grændelag, borettslag og andre beboerforeninger kan bli medlem. Formålet er å støtte opp om initiativ og innsats fra beboere i by og bygd. Stadig finner nye foreninger fordeler med å bli medlem.

Les mer fra våre medlemmer på www.velnett.no

**NORGES
VELFORBUND**

Nedre Vollgt. 5-7, 0158 Oslo
Telefon 22 82 84 80 – Telefax 22 82 84 81
E-post: post.nvf@velforbundet.no
www.velforbundet.no